

ПОЛІМОРФІЗМ ГЕНІВ ТПРИ ЕНДОМЕТРІОЗІ ЯЄЧНИКІВ У ЖІНОК РЕПРОДУКТИВНОГО ВІКУ

Яцків О. С., магістрант

Науковий керівник – доц. С. А. Сміян

СумДУ, кафедра акушерства і гінекології

Ендометріоз яєчників є поширеною проблемою жінок репродуктивного віку, незалежно від локалізації та поширення процесу - це загальне захворювання з нейроендокринними порушеннями. Недостатність ефективного лікування, втрата часткової працездатності і невротизація хворих, а також безпліддя дозволяє розглядати ендометріоз яєчників, не тільки проблему гінекології, але і як соціальну та державну проблему.

Ендометріоз яєчників виникає у вигляді вогнищ ендометріюїдної тканини в кірковому шарі чи на поверхні яєчника і ендометріюїдних кіст. Мікроскопічно виявляють епітелій і цитогенну строму, ідентичні ендометрію. Характерними особливостями ендометріюзу є схильність до розповсюдження на навколишні органи і тканини, проростання та з'єднання в єдиний конгломерат.

При ендометріюзі яєчників спостерігається хаотичне пікоподібне викидання гормонів ФСГ та ЛГ, а внаслідок дисфункції щитовидної залози, спостерігається синдром неовуляторного фолікула. Також незначно підвищується онкомаркер СА-125.

В розвитку захворювання важливу роль відіграє поліморфізм генів .Онкобілки С-тус та С –fos, які відповідають за проліферацію патологічних клітин в яєчниках , а ген р53- за супресію росту, в нормі вони взаємопов'зані, тому патологічні зміни не виникають. Внаслідок порушення роботи гену р53, проліферація клітин не супресується. Гетерозиготне носійство інерції в гені р 53 збільшує розвиток ендометріюзу яєчників в 3 рази, а гомозиготне у 10 разів. Отже, гормональне, імунне і генетичне порушення є основою збою роботи організму в цілому. Найбільш частими клінічними симптомами при ендометріюзі яєчників є: тазова біль, безпліддя, порушення менструальної функції.

Лікування ендометріюзу повинно бути гормональним, оперативним, комбінованим і диференційованим. Слід враховувати: вік хворої, її відношення до репродуктивної функції, локалізацію, поширення і важкість перебігу процесу, поєднання з запальним процесом, гіперпластичні процеси ендометрію і деструктивні зміни в яєчниках.